

nýbrž i formelní totožnost směnečníka a přijatele. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Směnku může přijati jen směnečník, tedy osoba, které svědčí platební příkaz. V tomto směru vyžaduje se nejen tak zvaná materiální totožnost směnečníka a přijatele, nýbrž i totožnost formelní. Podpis akceptanta musí formálně souhlasiti s vyznačením směnečnickovy osoby ve směnečné adrese a nestačí dokazatelnost materiální identity mimo směnku. Této formální totožnosti tu však není, přijal-li směnečník vyznačený v adrese firmou, směnku svým občanským jménem. V souzeném případě jest uvedena ve směnečné adrese jako směnečník firma »Bratří Ch. v K.«, kdežto směnku podepsali jako přijatelé Jan Ch. a Ladislav Ch. svým občanským jménem. Není tu tedy formální totožnosti směnečníka a přijatele a nelze proto podpisu Jana Ch-a a Ladislava Ch-a přikládati směnečně význam akceptu. Nebyla-li však splněna jedna z podstatných náležitostí akceptu (§ 19 směnečného zákona), právem prvý soud směnečný platební příkaz zrušil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud správně uznal, že směnku může akceptovati jen směnečník, tedy osoba, které svědčí platební příkaz, a že se v tom směru vyžaduje nejen materiální, ale i formelní totožnost směnečníka a přijatele. Této formelní totožnosti však v souzeném případě není, poněvadž v adrese jest vyznačena jako směnečník firma »Bratří Ch-ové«, kdežto směnku podepsali jako přijatelé »Jan Ch. a Ladislav Ch.« Není tu tedy formelní totožnosti směnečníka a přijatelů, poněvadž tito podepsali svými občanskými jmény. kdežto adresa zní na firmu, která se svým zněním liší, neboť není z ní patrné, že »Bratří Ch-ové« jsou právě Jan a Ladislav Ch., zvláště když ve směnce nijak k tomu nepoukazují, že chtěli akceptovati za firmu.

Čís. 9843.

Vyrovnačí řízení.

Jest nedovolenou výhodou podle § 47 vyr. ř., bylo-li umluveno, že se kvota splatí dříve, než ji mají obdržeti ostatní věřitelé, nebo že se zaplatí více než kvota. Rozhoduje výše skutečného nároku, nikoliv přihlášená výše. Tím, že vyrovnací dlužník poskytl výhodu také jiným věřitelům, není zhojena nedovolenost výhody určitému věřiteli.

Tím, že bylo plněno, byť vzhledem k § 47 vyr. ř. neplatně, na vyrovnací kvotu, bylo zabráněno obživnutí celé pohledávky podle § 57 vyr. ř.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1930, Rv II 450/29.)

Žalující banka jako postupnice stavitelů K-a a H-a domáhala se zaplacení pohledávky 25.996 Kč na Leopoldině a Jaroslavu V-ových. P r o

cesní soud první stolice uznal Leopoldinu V-ovou povinnou zaplatiti žalobkyni 12.762 Kč, žalobu proti Jaroslavu V-ovi však zamítl, ježto zapravil řádně vyrovnací kvotu. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalovaných, k odvolání žalobkyně uznal žalovaného Jaroslava V-a povinným zaplatiti žalobkyni 9.515 Kč. V otázce, o niž tu jde, uvedl v důvodech: Po stránce právního posouzení jest dáti odvolání potud za pravdu, že první soud neposoudil věc správně, zamítnuv žalobu ohledně Jaroslava V-a vůbec, poněvadž prý splatil vyrovnací kvotu, ani pokud odpočetl přebytek splátky V-a ze 7000 Kč částku 1876 Kč 35 h z částky, kterou má žalovaná zaplatiti. První soud zjistil, že stavitelům K-ovi a H-ovi zaplatil žalovaný Jaroslav V. dne 14. února 1925 5000 Kč a v listopadu 1925 dalších 2000 Kč a dovozuje, že tím byla kvota 35%, již byl žalovaný jako vyrovnací dlužník povinen zaplatiti 5123 Kč 65 h, zaplacená. To pokládá za přípustné proto, že se prý nepřičí dobrým mravům ani předpisům vyrovnávacího řádu o stejném nakládání se všemi věřiteli, zaplatí-li někdo předem méně než kvotu. První soud si tu odporuje, protože na domnělou kvotu nebylo zaplacené méně než kvota, naopak více, byloť podle tvrzení žalobní odpovědi zaplacené 7000 Kč, ač správně by bylo mělo placeno býti jen 5123 Kč 65 h, jak zjišťuje první soud. Podle § 47 vyr. ř. jest zakázáno poskytnutí jakýchkoliv výhod jednomu věřiteli před skončením vyrovnávacího řízení neb dokonce v době, až po jeho skončení potvrzovací usnesení nabude právní moci. Nemůže býti sporu o tom, že žalovaný měl platiti teprve, až potvrzující usnesení o vyrovnání nabylo právní moci, a že, plativ dříve, poskytl věřiteli zvláštní výhody proti ostatním. Úmluva taková jest neplatná a ničí, ježto jest i potvrzení vyrovnání v takovém případě odepřítí (§§ 47 a 50 čís. 3 vyr. ř., § 879 obč. zák.). I když za vyrovnacího řízení bylo zaplacené méně než kvota, jest to výhoda, protože věřitel může ihned penězi disponovati, kdežto ostatní jsou nuceni čekati až po právní moci potvrzovacího usnesení. V souzeném případě bylo však složeno více než kvota a to na kvotu, takže poskytnutá výhoda jest tím patrnější. Tu ovšem jest ujednání takové neplatné a věřitel se může dovolávati této neplatnosti. Poněvadž žalovaný Jaroslav V. platně kvotu nesplatil, obživla celá pohledávka, od níž ovšem lze a jest složenou částku odpočítati, zvláště ana sama žalobkyně ji odpočítává. Ovšem jest ji odečísti od celé pohledávky, poněvadž to bylo placeno na celý dluh, jak žalovaný v žalobní odpovědi uvádí.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalovaného Jaroslava V-a potud, pokud byl rozsudkem odvolacího soudu uznán povinným zaplatiti 9515 Kč, zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolatelé neprávem napadají jako právně mylný názor odvolacího soudu, že zaplacením 7.000 Kč stavitelům H-ovi a K-ovi za vyrovnacího

řízení na kvotu byla těmto věřitelům poskytnuta výhoda nedovolená podle § 47 vyr. ř. § 47 vyr. ř. zakazuje dohody, jimiž se poskytují věřiteli zvláštní výhody, a zahrnuje v sobě nejen zákaz výhod, jež podle dohody se mají teprve v budoucnu poskytnouti, nýbrž i zákaz výhod, jež se poskytují zároveň s dohodou. Proto nutno za nedovolenou výhodu považovati i dohodnutí o tom, že se kvota splatí dříve, než podle vyrovnání ji mají obdržeti ostatní věřitelé, nebo, že se zaplatí více než kvota. Jest uvážiti, zda by zaplacením splátek 5.000 Kč dne 14. února 1925 a 2.000 Kč dne 25. listopadu 1925, předpokládajíc ovšem, že byly placeny na účet kvoty žalovaného Jaroslava V-a, byla věřitelům poskytnuta nedovolená výhoda. Podle spisu Ck VIII a 760/26 měl žalovaný Jaroslav V. zaplatiti na vyrovnací kvotu 35% ve čtyřech stejných splátkách tříměsíčních po právoplatném vyrovnání. Pravomoc vyrovnání nastala 8. dubna 1925, takže splátky byly dospěle 8. července 1925, 8. října 1925, 8. ledna 1926 a 8. dubna 1926. Podle zjištění nižších soudů činila pohledávka věřitelů H-a a K-a za oběma žalovanými 30.664 Kč 61 h. Po srážce vzájemných pohledávek nižšími soudy uznaných 1.386 Kč, tedy zbytek 29.278 Kč 61 h. Jak odvolací soud vyslovil, aniž to bylo napadeno, nešlo o dluh solidární, takže na Jaroslava V-a vypadla polovice 14.639 Kč 30 h, 35% kvota z toho činí 5.129 Kč 75 h. Tato byla splatna po částkách 1.280 Kč 94 h dne 8. července a 8. ledna 1925, pak 8. ledna a 8. dubna 1926. Zaplatil-li Jaroslav V., jak zjištěno odvolacím soudem, již dne 14. února 1925 5.000 Kč a 25. listopadu 1925 2.000 Kč, a to na kvotu, poskytl by tím věřitelům výhodu, na niž podle obsahu vyrovnání neměli nároku, a to jak přeplatkem nad kvotu, tak i tím, že dostali zaplaceno dříve, než by měli dostati podle vyrovnání. Nezáleží na tom, že řečení věřitelé přihlásili k vyrovnání vyšší pohledávku 98.653 Kč 33 h, z níž by činila vyrovnací kvota 34.528 Kč 67 h, a to proto, že rozhoduje výše skutečného nároku, nikoli přihlášená výše. Jinak by se dala opodstatnit každá nedovolená výhoda tím, že věřitel přihlásí vyšší pohledávku, než mu přísluší. Nemá ani významu, zda vyrovnací dlužník i ostatním věřitelům dal peníze ještě dříve, než měl podle vyrovnání. Poskytl-li vyrovnací dlužník výhodu ještě jiným věřitelům, není tím zhojena nedovolenost výhody postupitelů na žalobkyni. Zato právem napadá dovolatel Jaroslav V. názor odvolacího soudu o tom, že celá pohledávka žalobců obživla následkem toho, že na dluh nebylo nic zaplaceno, z důvodu, že plat 5.000 Kč a 2.000 Kč byl neplatný. Jest sice pravda, že úmluva proti ustanovení § 47 vyr. ř. jest neplatná, ale, platil-li Jaroslav V. neplatně, mohl by to, co zaplatil, žádati zpět, poněvadž nebylo důvodu, by platil (§ 1435 obč. zák.). Vznikla tedy Jaroslavu V-ovi vzájemná pohledávka z důvodu bezdůvodného placení. Proti nároku na placení vyrovnacích splátek mohl Jaroslav V. namítnouti svou vzájemnou pohledávku z onoho důvodu, a taková vzájemná pohledávka ho zbavovala povinnosti platiti kvotu. Uplatnění takové srážky rovná zákon samému placení (§ 1438 obč. zák. a zásada ipso jure compensatur). Tedy tím, že Jaroslav V. ve sporu uplatnil placení na srážku svého dluhu, uplatnil i srážku splátek na vyrovnací kvotu a nelze říci, že podle § 57 vy. ř. nesplnil včas a řádně

vyrovnání. Neprávem se dovolává žalobkyně toho, že dovolání nebrojí proti tomu, že neplatného platu 7.000 Kč má být použito k zaplacení kvot, když nastala jejich splatnost. Vždyť dovolání výslovně hájí názor, že pohledávka žalující banky na kvotě byla 7.000 Kč zaplacená, že stavitelé dostali takto víc než měli, takže v dovolání byla uplatněna splátka 7.000 Kč na účet srážky z kvoty. Právem však dovozuje žalobkyně v dovolací odpovědi, že odvolací soud, není-li správným jeho názor o obživnutí pohledávky její, měl se zabývatí výtkou nesprávného ocenění důkazu o tom, že zmíněné splátky se nedály na kvotu. Ježto odvolací soud této výtky odvolací nevyřídil, je rozsudek jeho vadný.

Čís. 9844.

Byla-li ze žaloby o nález, že nárok exekučně vymáhaný zanikl, že exekuce jest nepřipustna a se zrušuje, vyloučena slova »že exekuce jest nepřipustna a se zrušuje«, přestala žaloba býti žalobou opoziční a lze žalobní žádost posuzovati jen s hlediska § 228 c. ř. s. a žalobu jen jako obyčejnou určovací žalobu.

Pokud tu žalobce dostatečně tvrdil a opodstatnil právní zájem ve smyslu § 228 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1930, Rv II 625/29.)

Žalobce domáhal se žalobou rozsudku, že exekuční nárok žalované zanikl a že exekuce jest nepřipustná a se zrušuje. Ježto žalovaná po podání žaloby exekuci zrušila, aniž uznala zánik nároku, omezil žalobce žalobní žádost tak, by z ní byla vypuštěna věta, že exekuce jest nepřipustná a se zrušuje. Procesní soud první stolice uznal právem, že nárok žalované vymáhaný proti žalobci exekucí zanikl. Odvolací soud rozsudkem žalobu odmítl. Důvody: Opoziční žaloba podle § 35 ex. ř. jest ochranou proti exekuci. Jest připustná, je-li exekuce v běhu. To plyne i z ustanovení § 406 c. ř. s. a § 78 ex. ř. (rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 7668 sb. n. s.). Žaloba, o niž jde, byla podána po povolení exekuce. Než došlo k rozhodnutí o žalobním nároku, byla exekuce zrušena. Opoziční žaloba stala se tím nepřipustnou a bezpředmětnou a žalobce měl žalobní žádost omeziti na útraty. An tak neučinil, měla první stolice konečný návrh ve věci odmítnouti a rozhodnouti jen o útratách. Rozhodla-li první stolice i o hlavní věci, je to, jak již uvedeno, nesprávné.

Nejvyšší soud k dovolání zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Po právní stránce jest především řešiti otázku, jaký právní ráz má žaloba po úpravě žalobní žádosti ve smyslu žalobcova prohlášení, proti které žalovaná v první stolici nebrojila. Odvolací soud hájí stanovisko,